

Handläggare
Marie Björkman
Telefon: 08-50836265**Till**
Äldrenämnden
Den 25 mars 2025

Motion om flyttlots för äldre som vill byta bostad

Svar på remiss från kommunstyrelsen angående motion från Kristin Jacobsson (C) och Jonas Naddebo (C) att utreda möjligheten att införa flyttlots för äldre, KS 2024/1409

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen att utreda möjligheten att införa flyttlots för äldre.

Sammanfattning

I en motion från kommunstyrelsen föreslår Kristin Jacobsson (C) och Jonas Naddebo (C) att kommunfullmäktige ska besluta om att utreda möjligheten att införa en funktion som flyttlots för äldre. En sådan funktion skulle kunna bistå äldre som funderar på eller planerar att flytta till en mer tillgänglig boendeform.

Motionärerna anför att förutom att en sådan funktion skulle gynna den enskilde, skulle funktionen även kunna få positiva effekter på bostadsmarknaden i allmänhet och tillgången till vård- och omsorgsboende i synnerhet.

Förvaltningen ställer sig positiv till motionärernas förslag att närmare utreda möjligheterna att införa flyttlots. Målgruppen kan dock omfatta fler än äldre personer, en sådan funktion blir därför inte enbart en fråga enbart för äldreomsorgen. En fungerande flyttkedja har betydelse för bostadsförsörjningen i stort och en utredning bör därför ha ett vidare perspektiv än enbart de äldres. Det bör också vägas om och i så fall på vilket sätt uppgiften bör avgränsas kopplat till det kommunala uppdraget. En eventuell utredning bör därför göras med bred ansats med utgångspunkt och med beaktande av den forskning som pågår.

ÄldreförvaltningenÄlvsjö stationsgata 21.
Box 4
125 21 Älvsjö
Växel 08-50836200
Fax
aldreforvaltningen@stockholm.se
start.stockholm

Bakgrund

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Kristin Jacobsson och Jonas Naddebo (båda C) kommunfullmäktige besluta att utreda möjligheten att införa en funktion som flyttlots för äldre som vill byta till en mer anpassad bostad.

Kommunstyrelsen har remitterat motionen till stadsledningskontoret, äldrenämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Bostadsförmedlingen i Stockholm AB, PRO Stockholm och SPF Stockholm. Äldrenämnden ska ha lämnat sitt yttrande senast den 1 april år 2025.

Ärendet

I motionen anføres att många äldre bor kvar i bostäder som de har haft länge och som egentligen inte är anpassade efter personens nuvarande behov eller önskemål på grund av den stora omställning och den planering som en flytt innebär. Som en åtgärd för att underlätta för äldre som vill byta bostad föreslås en funktion som ”flyttlots”. Denna skulle kunna stödja och vägleda genom hela flyttprocessen men också arbeta uppsökande med informationsinsatser till äldre som behöver stöd i att ta steget till en ny bostad.

Under föregående mandatperiod utredde äldreförvaltningen ett förslag om att införa ett flyttstöd för äldre. Förvaltningens bedömning var då att stöd vid flytt inte kunde betraktas som ett bistånd enligt socialtjänstlagen. Motionärerna anför att det kan finnas andra möjligheter för staden att ta ett större ansvar i att underlätta för äldre att flytta till bättre anpassade bostäder, och att frågan om flyttlots därför bör utredas närmare.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 19 mars. Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) har tagit del av ärendet den 18 mars och det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden gemensamma rådet för funktionshinderfrågor har tagit del av ärendet den 13 mars.

Jämställdhetsanalys

Det föreslagna beslutet i detta tjänstutlåtande har inte bedömts ha någon påverkan på förhållandet mellan könen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Frågan om äldres rörlighet på bostadsmarknaden är aktuell inom flera samhällsområden. Inom socialtjänsten har tillgängliga bostäder betydelse för utvecklingen av behovet av insatser. En tillgänglig bostad, till exempel utan trappor, med hiss och med anpassade ytor inom- och utomhus kan innebära att den enskilde kan fortsätta leva ett självständigt liv utan stöd från till exempel hemtjänsten. Många äldre väljer dock att bo kvar i sin bostad även när rörligheten blir sämre och bostaden inte längre är tillgänglig.

Äldres möjligheter att byta till en mer anpassad och kanske mindre bostad har också betydelse för bostadsmarknaden som helhet. Därför är det angeläget att ta reda på vilka faktorer som har betydelse för äldres vilja att byta boende. Svenska Bostäder och Institutionen för Fastigheter och byggande vid Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) bedriver under perioden september år 2023 - augusti år 2026 ett forskningsprojekt vars syfte är att undersöka hur äldre hyresgäster som bor i stora och otillgängliga lägenheter kan uppmuntras att byta bostad till en som bättre möter deras behov.

Det kan till exempel handla om aktiva åtgärder så som särskilt stöd att hitta en lämplig lägenhet eller hjälp med praktiska utmaningar i samband med flytten. Som del av projektet ingår även att identifiera vilka åtgärder som ska testas. Målet med projektet är att erbjuda fler verktyg för att främja god rörlighet och en socialt hållbar bostadsförsörjning. Projektet finansieras genom forskningsmedel från Formas.¹ Äldreförvaltningen följer projektet på nära håll.

Projektet ovan avser personer som bor i hyresrätt. Enligt en rapport² från Länsförsäkringar fastighetsförmedling år 2024, äger sju av tio äldre sitt boende. För denna grupp innebär en flytt dessutom försäljning av bostaden, med en rad juridiska frågor som måste hanteras. Dessa omständigheter bör inkluderas i en eventuell utredning om införande av flyttlots utifrån vad som lämpligen bör ingå i ett eventuellt kommunalt uppdrag.

Den 1 juli 2025 väntas en ny socialtjänstlag träda i kraft. I förhållande till nuvarande lagstiftning innebär den nya lagen en rad förändringar, bland annat frångår lagen nuvarande åldersindelning. De insatser som omfattas av den nya socialtjänstlagen ska kunna ges till alla målgrupper, oavsett ålder. Vidare ger den nya lagen möjlighet för kommuner att ge vissa insatser utan föregående behovsprövning, vilket kan öppna upp för nya stödformer.

Mot bakgrund av vad som redovisas ovan ställer sig äldreförvaltningen positiv till motionärernas förslag att närmare utreda möjligheterna att införa flyttlots. Målgruppen bör dock omfatta fler än äldre personer, en sådan funktion blir därför inte enbart en fråga enbart för äldreomsorgen. En fungerande flyttkedja har betydelse för bostadsförsörjningen i stort och en utredning bör därför ha ett vidare perspektiv än enbart äldres flyttningar. Det bör också vägas om och i så fall på vilket sätt uppgiften bör avgränsas

¹ Formas är ett statligt forskningsråd för hållbar utveckling.

² ”En flyttkedja är inte starkare än sin svagaste länk”.

kopplat till det kommunala uppdraget. En eventuell utredning bör därför göras med bred ansats med och med beaktande av den forskning som pågår inom området.

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen att utreda möjligheten att införa flyttlots för äldre.

Karin Bülow
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Jonna Hermansson
Hermansson
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

1. Remiss av motion om att införa flyttlots för äldre, dnr KS 2024/1409.
2. Motion om flyttlots för äldre som vill byta bostad.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Förvaltningschef	2025-03-06
Jonna Hermansson, Avdelningschef	2025-03-05